

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

PROBLEMS AND PROSPECTS OF SMALL BUSINESS DEVELOPMENT IN UKRAINE

У статті досліджується стан та специфіка розвитку малого бізнесу в Україні. Показано його місце у господарському комплексі держави. Виявлено основні фактори та чинники, які стримують розвиток малого підприємництва на різних рівнях. З'ясовано, що подальший розвиток цього виду підприємництва дасть можливість вирішити цілу низку загальнодержавних проблем. Також було сформульовано пропозиції щодо першочергових заходів для підтримки малого підприємництва та визначено перспективи його розвитку. Зроблено висновок, що в Україні є доволі непогані можливості та шанси для того, аби малий бізнес почав відігравати важливу роль в економічному секторі держави, а за рахунок цього підвищився загальний добробут та рівень життя населення.

Ключові слова: мале підприємництво; малий бізнес; проблеми розвитку; перспективи розвитку; економіка країни; розвиток малого бізнесу; підприємницький клімат; підприємництво.

В статье исследуется состояние и специфика развития малого бизнеса в Украине. Показано его место в хозяйственном комплексе страны. Выявлены основные факторы, сдерживающие развитие малого предпринимательства на разных уровнях. Выяснено, что дальнейшее развитие этого вида предпринимательства позволит решить целый ряд общегосударственных проблем. Также были сформулированы предложения по первоочередным мерам для

поддержки малого предпринимательства и определены перспективы его развития. Сделан вывод, что Украина имеет довольно неплохие возможности и шансы для того, чтобы малый бизнес занял достойное место в экономическом секторе государства, а за счет этого повысились общее благосостояние и уровень жизни населения.

Ключевые слова: малое предпринимательство; малый бизнес; проблемы развития; перспективы развития; экономика страны; развитие малого бизнеса; предпринимательский климат; предпринимательство.

This research work observe the status and specificity of small business development in Ukraine. Showed it's place in the economical complex of country. Discovered the basic factors that hinder the development of small businesses at different levels. It was cleared up that the further development of this business will give an opportunity to solve a number of national issues. It was also formulated proposals for urgent measures to support small businesses and identified prospects for it's development. It was concluded that in Ukraine there are quite good chances and opportunities for small businesses began to play an important role in the economic sector of the state, and because of this general well-being and standard of living will increase.

Key words: small enterprises; small business; development issues; development prospects; economy; small business development; business climate; business.

УДК 334.012.64(477)

Крамар О.Ю.

студент

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

Юцишина Л.О.

к.е.н., доцент кафедри економіки, безпеки та інноваційної діяльності підприємства

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

Постановка проблеми. У сучасних економічних реаліях України все більш важливу роль відіграють малі форми господарювання. У перспективі розвиток малого підприємництва може стати одним із пріоритетних напрямів економічної політики як в окремих регіонах, так і на загальнодержавному рівні. Адже з цим сектором економіки пов'язане вирішення низки питань не лише економічного, а й соціального характеру. Саме малі форми господарювання дають можливість у найбільш стислі терміни здійснити структурну перебудову економіки, наповнити ринок різноманітними товарами та послугами, а також сформувати середній клас, який на даний момент, на жаль, практично відсутній в Україні. Через це поживлення малого підприємництва, розвиток підприємницького сектору є одним з найважливіших факторів позитивних структурних зрушень в економіці, стимулювання розвитку конкуренції у підприємницькому середовищі, підвищення рівня ділової активності та зростання добробуту населення нашої країни.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемні питання функціонування та розвитку малого бізнесу, з'ясування його ролі в економіч-

ному розвитку країни та її регіонів висвітлено в роботах таких провідних вітчизняних та зарубіжних вчених та науковців, як: Б. Адамова, М.П. Бутко, К.О. Ващенко, З.С. Варналій, Л.І. Вороніна, В.М. Геєць, З.В. Герасимчук, Б.М. Данилишин, Г. Кампо, Е.М. Лібанова, В.І. Кредісов, Г.М. Рижаківа, О. Сідун та ін. У наукових працях цих вчених досліджено процес становлення малого підприємництва в Україні та специфіку його розвитку в сучасних умовах. Також окреслено причини, що гальмують розвиток малих форм господарювання на різних рівнях. Попри численні дослідження, що були проведені науковцями у цій сфері, питання проблем розвитку і сьогодні залишаються актуальними та потребують подальшого дослідження.

Постановка завдання. Метою роботи є з'ясування проблем, що пов'язані з організацією та роботою малого бізнесу в Україні, аналіз можливостей регулювання й активізації ринкового поведіння суб'єктів малого підприємництва, визначення перспектив його розвитку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Передумовами успіху для будь-якої країни є зайнятість працездатного населення та стабільний економічний розвиток, який сприяв би розви-

тку соціальної сфери та економіки загалом. Саме розвиток малого бізнесу є одним із найперспективніших шляхів розвитку економіки провідних країн світу. В економічно-розвинених країнах саме малі форми господарювання є основою економіки. Чимало вчених-економістів переконані, що без них функціонування великих підприємств було б під питанням. На території Європейського Союзу функціонує понад 20 млн. підприємств малого і середнього бізнесу, їх частка у загальній доданій вартості складає близько 50% [11]. Окрім того, вони забезпечують майже чверть експорту.

Як економічна категорія, мале підприємництво – це особливий підвид підприємництва, що полягає у створенні і практичній реалізації нового економічного процесу або здійсненні особливого внеску у вже існуючий економічний процес, пов'язаний із підприємницькою діяльністю громадян – фізичних осіб та з функціонуванням малих підприємницьких структур різних форм власності та організаційно-правових форм з метою отримання прибутку за умови особистої зацікавленості суб'єкта підприємництва в ній і необхідності задоволення при цьому певних потреб суспільства [5].

Малому підприємництву, як специфічному підвиду підприємницької діяльності, притаманні свої якісні характеристики, які мають як свої переваги, так і недоліки. До основних переваг можемо віднести:

- економіко-виробничі (сприятливість до нововведень, компактність управління та багатофункціональність менеджерів, простота інформаційних зв'язків, невеликий обсяг використання фінансових ресурсів та висока оборотність капіталу, спрощена система збуту);

- інституційні (легке входження до цього сегменту підприємництва);

- соціально-психологічні (мотивація до праці, безпосереднє управління підприємством);

- соціально-економічні (насичення ринку праці новими робочими місцями).

Окрім переваг, існують і певні недоліки, що притаманні цьому виду діяльності:

- обмежені фінансові можливості та нестача фінансових ресурсів;

- високий ризик та схильність до банкрутства;

- високий рівень чутливості до кон'юнктури ринку та політичної ситуації;

- залежність від великих замовників;

- відносно слабкі позиції на ринку.

Окрім вище згаданих переваг, малі форми господарювання є хорошим мобілізатором фінансових й виробничих ресурсів населення (у тому числі трудових й сировинних), які за відсутності малого бізнесу не були б використані. Про можливість малого підприємництва свідчить досвід провідних країн світу, в економіці яких воно займає провідне місце (до 90% усіх підприємств та до 50 % валового національного продукту [5]).

Важливою є роль малого бізнесу в розвитку науково-технічного прогресу, особливо у таких сферах, як: електроніка, кібернетика та інформатика. Невеликі підприємства розташовуються ближче до кінцевого споживача, мають здатність до швидкої перебудови своєї виробничої програми, враховують зростаючі потреби споживачів. Роль малого підприємництва у прискоренні НТП отримала визнання як в діяльності найбільших корпорацій, так і урядів розвинених країн [4]. Це виявляється через пільгове фінансування, пільгове оподаткування, виділення значних коштів на створення «технопарків».

Значним є внесок малого підприємництва і у вирішення проблем зайнятості. Тут не лише створюються нові робочі місця, а розширюється поле ділової активності громадян. Залучаються до праці люди, які є не надто конкурентоспроможними на ринку праці. Зазвичай на підприємствах такого типу більш «гнучкі» умови праці. Також малі підприємства мають можливість оперативно реагувати на зміну ринкової кон'юнктури, ставати учасниками інвестиційного процесу, а також сприяти якісному поліпшенню робочої сили та формувати робочі місця на базі нових технологій.

Варто відзначити і роль малого підприємництва у формуванні «середнього класу», пом'якшенні соціальної напруги в суспільстві та притаманній ринковій економіці соціальній диференціації (стратифікації суспільства).

Тож малі форми господарювання відіграють неабияку роль в економічній системі кожної країни та є її невід'ємною частиною, так як можуть забезпечувати відносну стабільність ринкових відносин. Через це їх підтримка та розвиток є одним з пріоритетних напрямів економічної політики будь-якої країни [1, с. 22]. Однак, у нашій країні до останнього часу цьому питанню приділялося недостатньо уваги, попри те, що на сьогоднішній день за неофіційними даними дрібна та середня господарська діяльність приносить близько 70 % податкових надходжень до бюджету України. Підприємствам, спроможним виготовляти інноваційні та конкурентоздатні товари з високою доданою вартістю, потрібна лише підтримка та створення сприятливих умов для ведення бізнесу з боку держави [3].

Сьогодні в Україні формування державної політики підтримки малого підприємництва, визначення шляхів її реалізації має стати невід'ємною частиною загальнодержавної програми соціально-економічних перетворень [9]. Це сприятиме формуванню чисельного середнього класу суспільства, який є основою ринкових перетворень та гарантом незворотності економічних процесів.

Останнім часом у нашій країні, на щастя, можна спостерігати деякі зрушення у розвитку даного сектору економіки, зростання до нього уваги з боку

держави, проте, ці заходи видаються незначними та недостатніми. Залишається чимало факторів та чинників, які стримують потенційний розвиток малого бізнесу. До таких можемо віднести:

- низьку інвестиційну активність, відсутність вигідних кредитів, незначний перетік коштів з фінансового в реальний сектор економіки;

- обмеженість попиту та кризи збуту на внутрішньому ринку через нестачу вільних фінансових коштів підприємств, а також помітне зниження реальних доходів населення;

- недосконалість нормативно-правового забезпечення розвитку малого підприємництва, зокрема, у сфері обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва [6];

- неймовірно важкий тягар оподаткування, що примушує багатьох суб'єктів малого підприємництва йти в тіньову економіку [8, с. 107];

- переважно декларативний характер державної підтримки підприємства, який супроводжується неоднозначністю та суперечливістю чинної нормативно-правової бази;

- відсутність чіткої системи податкових преференцій для суб'єктів малого підприємництва;

- недостатня підтримка з боку держави у просуванні продукції вітчизняних малих підприємств на іноземні ринки, незначне залучення малого бізнесу до виконання державних замовлень;

- нерівні умови господарювання малих та великих підприємств на ринку: різні стартові можливості щодо доступу до фінансових ресурсів та державних інвестицій, нестача інформації, брак коштів на освоєння нової продукції та отримання сучасних технологій;

- організаційно-правові труднощі започаткування бізнесу, особливо на стадії переходу від реєстрації до початку діяльності;

- недосконалість системи обліку та статистичної звітності малого підприємництва, обмеженість інформаційного та консультативного забезпечення, недосконалість системи навчання та перепідготовки персоналу для підприємницької діяльності, брак досвіду, умінь та навичок для ефективного управління [6, с. 39];

- величезний інноваційний потенціал, проте, досить низький рівень технічної оснащеності підприємств.

Окрім вище згаданих факторів, які перешкоджають розвитку малого підприємництва на загальнодержавному рівні, існують такі ж проблеми і на місцевому рівні:

- недостатнє та несистематичне фінансування регіональних програм підтримки і розвитку малого підприємництва;

- недосконалість системи контролю за наданими підприємству коштами для розвитку, внаслідок чого гроші часто використовуються не за місцем призначення;

- відсутність ефективно-функціонуючої системи взаємодії малих та великих суб'єктів господарювання на місцевому рівні;

- обмежені можливості конкурентної боротьби з великим та середнім бізнесом, необхідність захисту від протиправних посягань;

- нерівномірне розташування та розвиток малих підприємств у різних регіонах нашої країни [12]. Така ситуація зумовлена тим, що малі суб'єкти господарювання напряму залежать від платоспроможності попиту населення у регіоні. Через темпи розвитку малого підприємництва у депресивних регіонах є низькими.

Як бачимо, існує безліч проблем та перепон, що перешкоджають ефективному розвитку та функціонуванню малих форм господарювання. Саме тому вся увага державних органів влади повинна бути зосереджена на подоланні негативного впливу усіх вищезгаданих проблем.

За даними організації World Bank Group, що опублікувала рейтинг Світового банку Doing Business 2016 Україна за легкістю ведення бізнесу в 2016 році посіла 83-ю сходинку та стала однією з 10-ти країн, що зробила значний крок вперед для полегшення процедури ведення бізнесу у порівнянні з попереднім роком [13]. Загалом у списку – 189 країн. Такі тенденції можуть свідчити лише про одне – становище поступово покращується, проте, все ж таки позиція України у світовому рейтингу залишається низькою.

Для досягнення економічного зростання в країні, практичні дії держави мають бути зосереджені на таких основних напрямках, як:

- створення сприятливого підприємницького клімату [10]. Для цього необхідно привести до порядку чинні нормативно-правові акти, податкову систему та розробити механізм часткового відшкодування відсоткових ставок за кредитами з державного чи місцевих бюджетів для реалізації різних інвестиційних проектів підприємств;

- розвиток малого підприємництва в сільській місцевості. Тут у першу чергу потрібно звернути увагу на підприємства, що виробляють екологічно чисту продукцію, займаються її переробкою та експортом, сприяти залученню безробітних, що проживають у містах до працевлаштування на сільськогосподарських підприємствах у сільській місцевості, заохочувати сільське населення до нових видів діяльності у сільськогосподарському секторі;

- формування ринку продукції малих підприємств шляхом розміщення на них установленої законом на конкурсній основі частки державного замовлення щодо поставок продукції для регіональних потреб;

- розв'язання питань щодо організаційного забезпечення малого підприємництва, насамперед це повинно стосуватися: створення та забезпе-

чення діяльності цільових і регіональних програм розвитку та підтримки малого підприємництва;

- вдосконалення мережі та підвищення дієвості роботи різних громадських об'єднань, які сприяли б розвитку малого підприємництва;

- запровадження практики використання державних кредитних ліній для підтримки малого підприємництва із зазначенням середнього розміру позики, процентної ставки та секторів кредитування за умови створення нових робочих місць [10];

- створення спеціалізованих банківських установ або установи з кредитування малого підприємництва, або впровадження порядку його кредитування комерційними банками під гарантії бюджетних коштів;

- організація інформаційного, консультативного та кадрового забезпечення, насамперед: відновлення щоквартальної статистичної звітності про діяльність суб'єктів малого підприємництва, створення бази даних про інвестиційно привабливі інноваційно-орієнтовані малі підприємства, розвиток місцевих електронних інформаційних ресурсів, спрямованих на популяризацію та рекламування інноваційних проектів малого підприємництва, надання допомоги у підготовці бізнес-планів та інвестиційних проектів малих підприємств в інноваційній сфері.

- розв'язання питань щодо створення нових робочих місць та скорочення безробіття. Для цього необхідно сприяти самозайнятості безробітних шляхом надання їм одноразової грошової допомоги для заснування власної підприємницької діяльності. Наприклад, для отримання такої допомоги безробітні повинні представити бізнес-план для вирішення актуальних на регіональному рівні проблем. Також при перепідготовці та підвищенні кваліфікації безробітних особливу увагу слід приділяти професіям, що не тільки користуються попитом на ринку праці, але й дають змогу започаткувати власну справу;

- розробка державної системи підтримки малого підприємництва на умовах широкого залучення позабюджетних ресурсів, нових позабюджетних схем відтворення капіталу, самофінансування малого бізнесу (наприклад, через кредитні спілки, товариства взаємного страхування) [3]. Централізовані кошти на пріоритетні напрями розвитку регіону повинні надаватися тільки під конкретний проект на умовах співфінансування. Це знизить навантаження на бюджети різних рівнів.

Важливим напрямом непрямої підтримки має стати надання малим підприємствам на пільгових умовах кредитів. Тут доцільним було б надання пільгових кредитів за умови, що обсяг виробництва за головним напрямом діяльності становить не менш, як 70% його загального обсягу [2, с. 30]. Проте, кредитування малого підприємства вису-

ває на перший план проблеми гарантій. Зараз поручатися за мале підприємство може перш за все його засновник, страхова організація чи зацікавлений великий замовник (покупець), інших гарантів немає.

Доцільним було б надання законодавством права місцевим органам влади на місцях встановлювати податкові пільги з урахуванням специфіки місцевості. Це може здійснюватися у вигляді:

- використання знижених податкових ставок на початку для малих підприємств, які зайняті у виробництві;

- зниження ставки податку на прибуток для тих підприємств, які зайняті у сільському господарстві;

- використання диференційованих податкових ставок на прибуток залежно від виду діяльності та послуг, наданих населенню;

- зменшення податкового навантаження на підприємства, діяльність яких на певній території допомагає вирішувати конкретні завдання, що стоять перед місцевими органами влади [7].

Реально допомогти малому бізнесу можна, скориставшись комплексним підходом до вирішення проблем. І тут діяти потрібно не в межах універсальної програми для усієї країни загалом, а у рамках визначених територій – з урахуванням специфіки кожного регіону та потреб місцевого населення. Повне врахування інтересів місцевого населення ймовірно тільки при підтримці малих господарств як на місцевому рівні, так і на рівні конкретної галузі.

Підтримка малих підприємств на галузевому рівні вимагає створення нових структур, що були б прив'язані до конкретної галузі: спілки малих підприємств при відповідних міністерствах, фонди підтримки на рівні галузі, субпідрядні форми організації відносин малих підприємств із великими.

Висновки з проведеного дослідження. Отже, провівши дослідження, можна сказати, що в Україні є доволі непогані можливості та шанси для того аби малий бізнес почав відігравати важливу роль в економіці та за рахунок цього підвищився загальний добробут та рівень життя населення. Жодна країна не може розвивати свою економічну систему без становлення сфери приватного бізнесу, при цьому роль малого бізнесу тут є визначальною. Виконання намічених заходів дасть змогу вивести мале підприємництво України на європейський рівень розвитку, сприятиме покращенню бізнес-клімату в країні та зміцненню позицій малого підприємництва у загальній структурі вітчизняної економіки загалом.

Процес формування державної політики розвитку малого підприємництва повинен розпочатися вже сьогодні. Державі необхідно розглядати самозайнятість, як стратегію, позаяк це нові робочі місця, ріст платоспроможності населення, а отже, поживлення економічних процесів. Виконання

заходів щодо забезпечення розвитку малого підприємництва допоможе розв'язати чимало соціально-політичних завдань, дасть змогу сформулювати широкий прошарок дрібних власників (середнього класу), які є основою соціально-економічних реформ, гарантом політичної стабільності та демократичного розвитку суспільства. Українці готові до змін й чекають лише на сигнал від держави, що вони зможуть отримати пільгові кредити, нові державні програми під розвиток власного бізнесу та всіляку підтримку й сприяння з боку держави.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Балакірева О.М. Розвиток підприємництва в Україні: інституційне середовище та громадська думка населення / Балакірева О.М., Ноур А.М. // Економіка і прогнозування. – 2015. – № 2. – С. 7-24.
2. Батковський В.А. Проблеми кредитування малого підприємництва / В.А. Батковський // Вісник НБУ. – 2015. – Квітень. – С. 28-33.
3. Безус А.М. Розвиток підприємств малого бізнесу в Україні / А.М. Безус // ВІСНИК КНУТД. – 2016. – №3 (99). – С. 7-17.
4. Безус П.І. Стратегія інноваційного розвитку сучасного підприємства [Текст] : монографія / [В.Г. Федоренко, П.І. Безус, Т.Є. Воронкова та ін.] ; під ред. : В.Г. Федоренко – К.: ТОВ «ДКС центр», – 2014. – С. 338.
5. Білорус О.Г. Фінансові та грошово-кредитні чинники інвестиційно-інноваційного розвитку малого та середнього бізнесу / О.Г. Білорус // Банківська справа. – 2014. – № 1. – С. 14-18.
6. Благодарная Н.А. Проблемы и особенности развития предпринимательства в Украине / Н.А. Благодарная // Финансы, учет, банки: Сборник научных трудов. – 2013. – Выпуск 9. – С. 31-46.
7. Бойчук О. Перспективи розвитку малого бізнесу в Україні / О. Бойчук // Україна: аспекти праці. – 2015. – № 3. – С. 35-39.
8. Вплив податкового кодексу України на розвиток малого підприємництва: експертні оцінки на етапах обговорення, прийняття та внесення змін / В.І. Ляшенко, А.А. Просуленко // Вісник економічної науки України. – 2015. – № 2 (20). – С. 93-111.
9. Сімків Л.Є. Тенденції розвитку малого підприємництва в Україні в умовах диспропорційності економічного зростання / Л.Є. Сімків, С.А. Побігун // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2015. – Вип. 3. – С. 560-564.
10. Ланецький Я. Проблеми та перспективи розвитку малого підприємництва в Україні // Я Кorespondent: Газета — 2014. — [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://blogs.korrespondent.net/blog/politics/3395806/>
11. Малий бізнес: кредитування малого бізнесу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kreditbusiness.ru>
12. Проблеми становлення та особливості розвитку малого бізнесу // Аграрний сектор України: Журнал – 2014 – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://agroua.net/economics/documents/category-92/doc-85/>
13. Рейтинг DoingBusiness 2016 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://russian.doingbusiness.org/data/exploreconomies/ukraine>

REFERENCES:

1. Balakirieva O.M. Rozvytok pidpriemnytstva v Ukraini: instytutsiine seredovyshche ta hromadska dumka naseleння / Balakirieva O.M., Nour A.M. // Ekonomika i prohnozuvannya. – 2015. – # 2. – С. 7-24.
2. Batkovskiy V.A. Problemy kredytuvannya maloho pidpriemnytstva / V.A. Batkovskiy // Visnyk NBU. – 2015. – Kvitень. – С. 28-33.
3. Bezus A.M. Rozvytok pidpriemstv maloho biznesu v Ukraini / A.M. Bezus // VISNYK KNUTD. – 2016. – #3 (99). – С. 7-17.
4. Bezus P.I. Stratehiia innovatsiynoho rozvytku suchasnoho pidpriemstva [Tekst] : monohrafiia / [V.H. Fedorenko, P.I. Bezus, T.Ye. Voronkova ta in.] ; pid red. : V.H. Fedorenko – K.: TOV «DKS tsentr», – 2014. – С. 338.
5. Bilorus O.H. Finansovi ta hroshovo-kredytни chynnyky investytsiyno-innovatsiynoho rozvytku maloho ta serednoho biznesu / O.H. Bilorus // Bankivska sprava. – 2014. – # 1. – С. 14-18.
6. Blagodarnaya N.A. Problemy i osobennosti razvitiya predprinimatel'stva v Ukraine / N.A. Blagodarnaya // Finansy, uchet, banki: Sbornik nauchnykh trudov. – 2013. – Vypusk 9. – С. 31-46.
7. Boichuk O. Perspektivy rozvytku maloho biznesu v Ukraini / O. Boichuk // Ukraina: aspekty pratsi. – 2014. – # 3. – С. 35-39.
8. Vplyv podatkovoho kodeksu Ukrainy na rozvytok maloho pidpriemnytstva: ekspertni otsinky na etapakh obhovorennia, pryiniattia ta vnesennia zmin / V.I. Liashenko, A.A. Prosulenko // Visnyk ekonomichnoi nauky Ukrainy. – 2015. – # 2 (20). – С. 93-111.
9. Simkiv L.Ye. Tendentsii rozvytku maloho pidpriemnytstva v Ukraini v umovakh dysproportsiinosti ekonomichnoho zrostannia / L.Ye. Simkiv, S.A. Pobihun // Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky. – 2015. – Vyp. 3. – С. 560-564.
10. Lanetskyi Ya. Problemy ta perspektyvy rozvytku maloho pidpriemnytstva v Ukraini // Ya Korespondent: Hazeta – 2014. – [Elektronnyi resurs] – Rezhym dostupu: <http://blogs.korrespondent.net/blog/politics/3395806/>
11. Malyy biznes: kreditovanie maloho biznesa [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.kreditbusiness.ru>
12. Problemy stanovlennia ta osoblyvosti rozvytku maloho biznesu // Ahrarnyi sektor Ukrainy: Zhurnal – 2014 – [Elektronnyi resurs] – Rezhym dostupu: <http://agroua.net/economics/documents/category-92/doc-85/>
13. Reitynh DoingBusiness 2016 [Elektronnyi resurs] – Rezhym dostupu: <http://russian.doingbusiness.org/data/exploreconomies/ukraine>

Kramar O.Yu.

Student of Faculty of Economics and Management
Lesya Ukrainka Eastern European National University

Yushchyshyna L.O.

Candidate of Economic Sciences,
Senior Lecturer at Department of Economic,
Security and Innovative Activity of Enterprise
Lesya Ukrainka Eastern European National University

PROBLEMS AND PROSPECTS OF SMALL BUSINESS DEVELOPMENT IN UKRAINE

Small business is one of the most promising sectors of leading countries. Especially the small forms of management are dominant here. Moreover, small business is a foundation for “middle class”, it plays a significant role in mitigating social tension in society. However, in our country, until recently, to the development of this type of business was given insufficient attention.

There are many factors that hinder the potential development of small business. Among the most important we can highlight the following: the limited market uptake and the breakdown in sales in the internal market due to the lack of available funds enterprises and a visible downdrift of real incomes; mainly declarative government support; lack of support from the government in the promotion of domestic small business to foreign markets, a slight attract of a small business to fulfil government contracts; unequal economic conditions for small and large enterprises in the market; huge innovative potential, but rather low level of technical equipment of enterprises etc.

To improve conditions for small business development and achieving economic growth in the country, practical tactics of country should focus on such key areas as: development of small business in rural areas; market development of products of small enterprises by placing parts on established basis in a competitive base of government orders to supply products to regional needs; tackling organizational support small business questions (the development of targeted and regional programs to support small business); introducing the practice of using government credit lines to support small businesses with an indication of the average size of the loan, interest rate and credit sectors provided new jobs and more. Real help to small businesses is a comprehensive approach to solving problems. And there should not act within the universal program for the whole country in general, and the scale defined areas – taking into account the specific needs of each region and the local population.